

(باسى 1- بەتتە)

3- ايدىڭ 10- كۈنى بەيجىڭ كەشى، ئىسر

ماڭغزدى خابار دۇنيە ئىجۇزىن ئدۇر سىلكىندىردى: ساۋد ارابىاسى مەن يراننىڭ بەيجىڭ كەڭەسى كەلەلى جەتسىكتىرگە قول جەتكىزدى، ەكى جاق دىپلوماتىا-لىق قارىم - قاتناستى قالىپنا كەلتىرۋگە قوسىلدى. «سىنگاپۇر بىرلەسكەن ئاڭ گازەتتى» مىناداي ئالداۋ جاسادى: “وتكەن جىلدىڭ سوڭىندا جۇڭگو باشش-لارنىڭ ساۋد ارابىاسنا ساپارلاي بارۋى، سونداي- اق بىيل 2- ايدا جۇڭگو مەن يراننىڭ مەملەكەت باشش-لارنىڭ بەيجىڭدە كەزدەسۋى جۇڭگونىڭ ەڭ جو-عارى دەڭىڭىدەگى دىپلوماتياسنىڭ ساۋد ارابىاسى مەن يراننىڭ ئاتۇلاسۇنا تىكلەلي ساياسى نەگىز قال-لعاندىمەن اېڭىلەدى.

ئەلىكتەن بەيجىڭدە بولادى، ئەلىكتەن جۇڭگو بولادى؟ ار ەل بايقاۋشлары ۋادەلەسپ العانداي، قازىرگى دۇنيە جۇزىندەگى “ەڭ ماڭغزدى ارى ەڭ تاپشى بايلىق” — سەنىمدىلك دەپ بىردەي اۋىزعا لادى. مىنە بۇل — 7 جىلدىڭ الدىندا ساۋد ارابىاسى مەن يران دىپلوماتىالىق قارىم - قاتناستى اياق استە-ئان ۇزگەن كەزدە جۇڭگو باششىنىڭ بائىل تۇردە ۋادە بوينشا ەكى ەلدە ساپاردا بولعان پاراستىلە-ئى، بارىس - كەلىستەر باردىسندا ساۋد ارابىاسى، يران باششلارمەن ورناتقان دوستىعى؛ جۇڭگو مەن ورتا شىعسى ەلدەرىنىڭ “ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولدى” بىرگە قۇرۇ باردىسندا وزارا ئىمەيدىلك جاساپ، وزارا پايدا جەتكىزۋى، ورتا شىعىستاعى قولامتالى ماسەلەلەردە باستان - اياق تاباندى بولپ كەلە جاتقان تۇراشلىدىعى، ادىلەتتىلىگى، ورتا شىعسى ەلدەرىنىڭ نىنتىماقتاسىپ، وزىن ال-ۋەتەندىردۋىنە دەم بەرەتەن، تۇرلىشە وركەنيەت-تەردىڭ سېسىمىدى بولۇن، وزارا ۇلگى اۋىن دا-رىپتەيتىن ئىرى ەلدىڭ پەيىلى. سىتەنگەن كىشى - گىرم سىستەرى ورتا شىعىستا جۇڭگونىڭ اىسروپىن اسردى؛ ۇزدىكىسىز قاچماي كۇش ساۋ ساۋد ارابىا-سى مەن يراننىڭ دىپلوماتىالىق قارىم - قاتناستى قال-پىنا كەلتىرۋى سىندى وسى ئىسر ئىستى جۇزە-گە اسىردى.

دۇنيە ئىجۇزىن جالت قاراتقان وسى رەتكى جا-راستىرۋ دىپلوماتىاسى جۇڭگوشا ئىرى ەل دىپلوماتىا-سىنىڭ العا باسۇ جولىنداعى ئىسر بەلەس بولپ، ونىڭ مەملەكەت باششى دىپلوماتياسنىڭ جەتەك-شىلىگىنىدەگى نەدەئسى مەن دامۇىنا كۇا بولدى، سونداي- اق ونىڭ جالىندى ومىرشەڭدىگى مەن شەكىسىز كومەسكى كۇشىن اېڭىلەدى.

“بىيل مەنىڭ ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولدى ’ بىرگە قۇرۇ باستاماسىن العا قويماعىنا 10 جىل بولدى. بۇل باستامانىڭ ئىتبۇيرلى شىعار ئىۋىنى مەن تابان ترەر تىناعاى السناعى تۇستار مەن جا-قىنداعى كورشلەردىڭ بىرگە دامۇنىڭ جاڭا ادىسى جونىندە نەدەئسى جاساپ، ار ەلدى باقتىقا كە-ئەلتەتەن، دۇنيە جۇزىنە يىگىلك جەتكىزەتەن ’باقت جولىن ’ اشۇ بولپ تابىلادى”. ەۋروپا - ازىبا ەكو-نومىيكالىق وداعى 2- كەزەكتى ەۋروپا - ازىبا ەكو-نومىيكا تالقى مەنبەرى جالىپ ئماچلىسىنىڭ اشلىۇ سال-تىندا ئوراعا شى جېنىيڭ جۇڭگو باستاماسنىڭ اۋەل-گى ماقاستان ئىسر اۋىز سوزبەن ئۇستىدىردى.

ئىسر ترىللىيون دوللارعا جۇىق قارجى قوسۇدى جەبەپ، 3000ئان استام سەلبەستىك نىسانىن قالىپتاس-

تىرىپ، جەلى بوينىنداعى ەلدەرگە 420 مىلك قىز مەت ورنىن ازىرلەدى... قاز - قاتار ساندى مالىمەتتەر “ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جولدى” بىرگە قۇرۇدىڭ 10 جىلدىق سۇبەلى نايچتە كورىستىكىشەنە اينالدى. “جۇڭگو 3- كەزەكتى” ئىسر بەلدەۋ، ئىسر جول ’ جا-لقارالىق سەلبەستىك جوعارى دارەجەلىلەر تالقى مەن-بەرىن وتكىزەدى، ار قاجلىق تالقى مەنبەرى قىمىلنا قاتناساىپ، دۇنيە ئىجۇزىن يىگىلككە بولەيتىن وسى ئىسر باقت جولىن بىرگە اناعۇرلىم كەڭ سالپ، انا-عۇرلىم السىقا جەتكىزىۋىن قارسى الادى، ئوروعا شى جېنىيڭ دۇنيە جۇزىنە جاڭا “جىبەك جولى ۇسى-ئىسىن” جولدادى.

10 جىلدان بەرى ادامزاتنىڭ تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇ ۇستانمەن ارەكەتكە، ارماننان رەال-دىققا اينالىپ، اناعۇرلىم كوركەم دۇنيە ئىجۇزىن قۇرۇدىڭ نۇرلى بولاشامىن اشپ، ءداۋىر اعىمى مەن ادامزاتنىڭ العا پاسۇ بەتالسىنا جەتەكىشلىك ەتەتەن ايقىن تۇعا اينالدى. “جاڭا داۋىرگە بەت العان جۇڭگو - اراب ەلدەرى تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن كۇش سالماق قۇرۇ ”، “جۇڭگو - افرىكانىڭ اناعۇرلىم تەىز تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇدى ىلگەرد-

لەتتۇ”، “جوعارى ساپالى، جوعارى ورەلى، جوعارى ولشەمدى جۇڭگو - كامبوجا تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇدىڭ جاڭا ءداۋىرىن بىرگە اشۇ”، “ەكى جاق جۇڭگو - مالايزىا تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن بىرگە قۇرۇ جونىندە ورتاق تانىمعا كەلۇ”، “جۇڭگو - موڭغۇلىا تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇدى جەتەكىشى تەىپ، ەكى ەلدىڭ دوستىمەن، وزارا سەنىمدىلىگىن، سەلبەستىگىن ۇزدىكىسىز تە-

رەڭدەتتۇ“... بىيل جىل باسىنان بەرگى جۇڭگو مەملەكەت باششىسىنىڭ دىپلوماتىالىق قىمىلدارىن سالالاساق، ئوروعا شى جېنىيڭنىڭ شەئەل باسشلا-رىمەن اڭئەملەسۇى، بارىس - كەلىس جاساۋى با-رىسىندا، جۇڭگونىڭ ارقايسى ەلدەرەمەن، رايوندار-مەن قارىم - قاتناسىنىڭ ۇلى جوباسىندا، “تاعىدىر-لاس ورتاق تۇلعا” ئىجى - ئىجىي ئىۋىندى سوزگە اينالىپ، ول توغىرەگىندە قالىپتاسقان ورتاق تانىم بارغان ساپىن كەڭەيدى، پايدا بولعان ۇندەستىك بارغان ساپىن كۇشەيدى.

جاز باسىنداعى 5- اي، بايىرعى استانا شى - اندا جۇڭگو ۇستانىمى تاغى دا شۇعالى ساتە-تەردى قارسى لدى. اناعۇرلىم تەىز جۇڭگو - ورتا ازىبا تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇ جۇڭگو - ورتا ازىبا باششلار ئماچلىسىنىڭ ەڭ ماڭغزدى ساياسى جەنىستىگىنە اينالدى. باششلار ماچىلىسىنەن بۇرىن وتكىزىلگەن ەكى جاقى قىمىلداردا قازاقستان، وزبەكىستان، ئۆركىپەنستان سىندى 3 ەلدەن كەيىن، جۇڭگو قىرعىزستانمەن، ئاجىكىستانمەن ەكى جاقى دەڭىڭىدە تاعىدىرلاى ورتاق تۇلعا قۇرۇدى جاريا-لادى. بۇل — تاعىدىرلاى ورتاق تۇلعا ۇستانمىنىڭ تۇڭغىش رەت وڭىرلىك كوپ جاقى جانە ەكى جاقى دەڭىڭىدە جاپپاي تىپانقاتناعدىمەن اڭعارتا-دى. اۋسترااليا مەدىالارى بىلاي دەپ باعا بەردى: دۇنيە ئىجۇزىنىڭ بولاشاعى وزگەرۇدە، شى- اندا وتكىزىلگەن ئماچلىس مۇلدە وزگەشە بولاشاقتىڭ ماڭغزدى بەلگىسى بولدى.

(2)

“دۇنيە ئىجۇزى قالاي بەتتەيدى؟ بەيىتشىلىك پە، الدىە سوعىس پا؟ دامۇ ما، الدىە قۇلدىراۋ ما؟ اشىق بولۇ ما، الدىە توماعا - تۇيىق قالۇ ما؟ سەلبەسۇ مە، الدىە قارسىلاسۇ ما؟ بۇلار ئىزىدىڭ الدىمىز داعى ءداۋىر سۇراۋلارى”. جاڭا داۋىر دەگى جۇڭگو جاعدىعا قاراي جوسپار جاسايتىن، قىيىندىققا قارسى انتانانتىن العا باساۋ رۇخىمەن، الەمدى ويدا ساقتايتىن، داۋىرگە جەتەكىشلىك ەتەتەن ئىرى ەلدىك جاۋاپكەر شىلگىمەن اۋمالى - توكپەلى دۇنيە جۇزىنە قىيىن ماسەلەلەردى شەشۇدىڭ تاماشا ادىسىن ازىرلەپ، نىنتىماقتاسۇدىڭ، سەلبەستىك جاساسۇدىڭ كۇش - قۇانتىن ۇيستىردى.

كوتكەم باسى، 3- اي، جۇڭگونىڭ ەكى ئماچلىسى جەڭسىپەن جاپىلدى، دۇنيە ئىجۇزى مەملەكەتتى قۇدىرەتتەندىرۋ قۇرۇلىسىنىڭ، ۇلتىسى گۇلدەندىردۇنىڭ جاڭا جورىمعا قىادام تاستانعا جۇڭگو دۇنيە نەلەردى السپ كەلەدى دەگەنگە وي سالپ جاتقان ساتتە، ىلە - شالا وتكىزىلگەن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى مەن دۇنيە ئىجۇزى ساياسى پارتيالارنىڭ جوعارى جىكتەگىلەر كەڭەسى بۇعان ەڭ جاڭا جاۋاپ بەردى. ئوروعا شى جېنىيڭ وسى كەڭەستە ورتاعا قويغان الەمدىك وركەنيەت باستاماسى حالقارقالىق قوعامدىق پىكىر الڭىمىنداعى جۇرت نازارىن اۋدارعان جاڭا سوزگە اينالدى.

الەمدىك دامۇ باستاماسىنان تارتىپ الەمدىك جاۋىپسىزدىك باستاماسنا، ونان الەمدىك وركەنيەت باستاماسنا دەيىن، دۇنيە ئىجۇزى ئئۇرلى سىن - ساپىستىڭ مازالائۇىنا تەرەڭ ۇشرامان ساتتە جۇڭگو سيالاعان جۇبەلى سىياتتى جوبا ار ەل حالقنىڭ بەيىت دامۇ، ادىلدىك، تۇراشلىدىق، سەلبەسىپ تەڭ يىگىلككە كەنەلۇ جونىندەگى ارمانى مەن تىلەگىنە ۇيلەسىپ، جاڭا داۋىردەگى جۇڭگونىڭ الەمدىك باسقارۇدى كەمەلدەندىرۋ جونىندەگى جاڭا ويىن اېڭىلەپ، جاڭا جاعدايدا ادامزاتنىڭ تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇدى ىلگىرلەتۇدىڭ ماڭغزدى تىرەگىنە اينالدى. بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ بۇرىنغى ياس حاتشىسى پان جى - ۇن اسەرلەنە بىلاي دەدى: “جۇڭگونىڭ جەتەكىشلىك كۇشى مەن نىقيال كۇشىن ۇزدىكىسىز ساۋلەلەندىرۋىن شىن كوكىلمىمەن ۇمىت ەتەمىن“. امەرىكا ازىبا قوعامىنداعى جۇڭگو ماسەلەسى مامانى بەتسى گىلدىڭ بايقاۋنىشا، “ئۇش ۇلكەن باستامانىڭ” ورتاعا قويىلۇى ەكونومىيكالىق كۇشتەن سىرت، جۇڭگونىڭ ئىسر جاڭا سالادا باسىدىعى مەن ناقتى كۇشىن اېڭىلەي باستاعانىدىمعا ۋاكىلدىك ەتەدى، بۇل بولسا يەدىبا سالاسى.

يەدىباعا جەتەكىشلىك ەتۇشى ارى ارەكەتتە الدىدا ئىجۇرۇشى. بولشەكتەنگەنشە نىنتىماقتاسىپ، قارسىلاسقانشا سەلبەسىپ، قاپقايىلانعاشا سىسىمىدى بولپ، باياندى بەيىت، جاپپاي حاۋىپسىز، بىرگە گۇلدەنگەن، اشىق تا سىسىمىدى، تازا دا كورىكتى دۇنيە ئىجۇزىن بىرگە قۇرۇ كەرەك — جۇڭگو الدىمەن قامدانىپ، ۇدەرە العا تارتتى.

العاشعا تولقن جارىپ جاڭا جورىق باستادى

مەملەكەتتىك ەكى ئماچلىس جاپىلپ ئىسر اپتادان كەيىن، ئوروعا شى جېنىيڭ ۇزدىكىسىز مەملەكەت ئوروعاسى بولپ سايلانغاننان كەيىنگى تۇڭغىش ساپارىن باستاپ، جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ جاڭا داۋىردەگى جان - جاقىتى ستراتەگىيالىق سەلبەستىك سەرىكتەستىك قارىم - قاتناسىنا جاڭا بولاشاق، جاڭا ۇمىت ازىرلەدى ارى ۇكرائىنا داعىدارىسىن ساياسى جولمەن شەشۇگە پاراستاتتى ۇندەستىك قاراستىرىپ، ئىيمىدى شارت - جاعداي توپتادى. جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ مەملەكەت باسشىلارى كرىمەل ساراينىدا كەڭەسكەننەن كەيىن، رەسەي مەدىيالارى ەڭ الدىمەن خابار جاريالادى: “پۇتىن: جۇڭگونىڭ ۇكرائىنا جونىندەگى جوباسىن قاتتىمىستى شەشۇدىڭ نەگىزى ەتۇگە بولادى“.

ماسكەۋدەگى ساپارىن اياقتانسا سالا، جۇڭگونىڭ مەملەكەت باسشىسى دىپلوماتىياسى باسقا كۇن تارتىپتەرگە اۋدى. 3- ايدىڭ سوڭىنان 4- ايدىڭ ورتا شەنىنە دەيىن، ئوروعا شى جېنىيڭ ازىبا، ەۋروپا، امەرىكا، افرىكا سىندى 4 ۇلكەن قۇرلىقتان ساپارلاي كەلگەن شەتەلدىڭ 7 باسشىسىن كۇتىپ لدى. 3- ايدىڭ 31- كۇنى تۇستەن كەيىن ئۇرتىسى 3 رەت ەكى جاقى كەزدەسۇ بولدى؛ 4- ايدىڭ 6- كۇنىنەن 7- كۇنىنە دەيىن بەيجىڭ، گۇاڭجىۋ سىندى ەكى جەرەدە قارىبالاستىققا ئىۋستى. توغىرەكتىك دىپلوماتىيانى تەرەڭدەتىپ، جۇڭگو - ەۋروپا بارىس - كەلىسىن قايتا باستاپ، وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەرەمەن نىنتىماقتاسۇدى، سەلبەستىك جاساسۇدى تەرەڭدەتىپ، ئىرى ەل دىپلوماتياسنىڭ كوكتەمگى سېفىفونىياسى شار تاراپتا شارىقتادى.

بەتپە - بەت بارىس - كەلىسى جاساعان قىزغىندىلىق تا، حات - قاتىناس ارقىلى بايلانسى جاساعان دىپلوماتىالىق جىللىق تا بار. نىقلاسقا تولى حاتتار بەيجىڭنەن جولدانىپ، ەڭنىگرىدادى جاستار مەن وسىپرەمىدەردىڭ، ورتا ازىبادان كەلپ وقىپ جاتقان وقۇشلاردىڭ، بانگلادەشتەگى بالالاردىڭ قولىنا جەتكىزىلدى، گرەتسىياداعى وقىمىستىلاردىڭ، ارپاتاعى اېڭىلى كوركەمونەر شىلەردىڭ، بەلگىداداعى دوس قايراتكەرلەردىڭ، جۇڭگو - امەرىكا گۇلىڭ سۇيسېيەنشىلىگى مەن جۇڭگو - انگىليا مۇز جارىۋ رۇخىن جالعاستىرۇشلاردىڭ الدىنا جەتكىزىلدى. ئىسر قىدىرۋ بارىس - كەلىس جاساۋ اڭگىمەلەرىن ەسكە لدى، جاڭا داۋىردەگى دوستىقتىڭ ەلىشلەرىنە سالەم جولدادى، وركەنيەتتەر اۋىس - كۇيسىن، وزارا ۇلگى الۇ جولىن باياندادى، ادام مەن تابىعات جارسىمىدى قاتار ئومىر سۇرەتەن جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسزاماندىندىرۇدى اڭگىمەلەدى... تاتىمىدى ئىئالم، يىگى اقبل ارقىلى ۇنىسىز نارلەندىرىپ، بارىنە ئوزى كىرسەتەن مەملەكەت باسشىسى الەۋمەتتىك دىپلوماتىياسى سەنىمدى، سۇيىكتى، ارداقتى جۇڭگو وبراىزىن اناعۇرلىم شىنايى، اسەرلى ەتتى ارۋى بەيىتشىلىككە تالىپىنان، سەلبەستىك قاراستىرانتىن، دامۇدى جەبەيتىن جۇڭگو ۇستانمىنن حاللق اراسىنا جەتكىزىپ، جۇرت كوڭلىنە ۇيالانتتى.

ئىرى ەل دىپلوماتىياسى كوز اياسىنىڭ كەڭدىگىمەن، جۇلگەسىنىڭ ۇلىسىمەن، ۇستانمىنىڭ تەرەڭدىگىمەن ارۋى فورماسنىڭ كوپ نەگىزدىلىگىمەن، جىگىنىڭ مولدىمەن، ارەكەتسنىڭ دۇرىستىمەن ناقتى بولپ وتىر. سان قۇبلىپ وتىرعان دۇنيە ئىجۇزى ئىرى ساحناسىندا جاڭا ءداۋىردىڭ جاڭا جورىمىنداعى جۇڭگو تاسقىنداعان اسقاق بەينەسىمەن، بەيىتشىلىك، دامۇ، سەلبەستىك جاساسۇ، بىرگە يىگىلكتىنەنۇ سىندى نەگىزگى اۋەنىمەن نانىم مەن سەمنىنىڭ، ارەكەت پەن جاۋاپكەر شىلىك ارقالاۋدىڭ ەرشىمدى كۇيىن جاڭغىرتتى.

(3)

دۇنيە ئىجۇزى جاپپاي كوپ ۇيەكتەنۇگە بەت لدى، ادامزات وركەنيەتنىڭ قالىپتى كۇيى بولعان كوپ تۇرلىلىك گۇلدەنۇدە، وسى ئىسر قىدىرۇ تارىخي سىياتتى وزگەرىس بارىسندا جۇڭگو ەڭ ماڭغزدى كەيىپكەردىڭ ئىبرى بولدى.

انگىلىانىڭ ەكونومىيكانى زەرتتەشۇ قۇرىلمى شياڭگو ماكرولىق كەڭىس بەرۇ سەرىكتەستىگىنىڭ بىيل 3- ايدا جاريالاعان ساناق ساندى مالمەتتە قاراعاندا، 2022 - جىلى ساتىپ الۇ قۇاتى تۇراقتى باعاسى بوينشا ەسەپتەگەندە، جاڭادان گۇلدەنگەن بەس ۇلكەن ەكونومىيكالىق تۇلعادان قۇرالعان برىكىس ەلدەرىنىڭ دۇنيە ئىجۇزى ەكونومىيكاسى جالىپ مولشەرىندە يەلەيتىن ارا سالمامى باتسى جەتەكىشلىك ەتكەن 7 ەل توپىنان اسىپ تۇسكەن. “بازارى جاڭادان گۇلدەنگەن ەلدەر مەن ئىسر توپ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەر جەدەل دامىپ،

خالقارقالىق نىقيال كۇشى ۇزدىكىسىز كۇشەيدى”، ئوروعا شى جېنىيڭ وتكەندە تەرەڭ اتىاپ كورسەتكەن “ئىاياۋ زاماننان بەرگى حالقارقالىق كۇش سالىستىرماسىندا ەڭ توغىكەرىستىك سىياتتى وزگەرىس” جەدەل ىلگەرىلەۋدە.

دۇنيە ئىجۇزى وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ شوعىرلى كوركەيۇنىنىڭ قۇاتىتى تىنىسىن بارغان ساپىن ايقىن سەىزىندى — تەك زاتتىق كۇشتىڭ ارتۇى عانا مەمس، رۇخىاني دۇنيەنىڭ ويانىۋىن ئىپتىتى دە سەىزىندى. ولار جەرگىلىكتى مادەنيەت ءداستۇرىن ئىپتىتى دە قاستىرەلەدى ارۋى ئوز ەلدەرىنىڭ مەملەكەت جاعداينا ۇيلەسەتەن دامۇ جولىن بەلسەندىلىكپەن قاراستىردى، ستراتەگىيالىق دەرىجەس بولۇدى، نىنتىماقتاسا ئوزىن - ئوزى الۋەتتەندىرۇدى ئىپتىتى دە باسا دارىپتەپ، اناعۇرلىم ادىل، ۇيلەسىمدى حالقارقالىق ئىنارتىپ ورناتۇدى قول ۇستاسا ىلگەرىلەتتى.

ءداۋىردىڭ بۇدىرقانغان تولقىنىندا جۇڭگونىڭ باتلىدىقپەن تولقن جارا الدا جۇرەتەن “ءداۋىر ەر جۇرەگى” بولارى شۇبىاسىز. قالىڭ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەر دامۇدىڭ ۇتىمىدى شاراسىن ماشاقتاپتەن نەدەپ جاتقاندا، باتىستىڭ وسىزاماندىنغان جوبالارنىڭ بەيىتشىلىك جانە كۇلدەنىپ - كوركەيۇدى الا كەلۇى بارغان ساپىن قىيىنداسقاندا، “جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندىندىردۇنىڭ” جۇبەلى بايمىداۋى باتسى ەلدەرىنىڭ وسىزاماندانۇ ۇلگىسىنە ۇقسامپتىن جاڭا كورنىستى اېڭىلەپ، وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ گۇلدەنىپ - كوركەيۇ نەدەنىستە” جاڭا تالعام ازىرلەدى. “ئىيز، ئىسرا، قانداي وسىزاماندىندىرۇدى قاچەت ەتەمىز؟ وسىزاماندىندىرۇدى قايتىكەندە جۇزەگە اسىرا الامىز؟” سىندى ئىسرسىپىرا وسىزاماندىندىرۇ سۇقارتىرنا دوپ كەلگەندە، دۇنيە جۇزىنە جانە دە سىنىمدى تۇردە جاۋاپ قايتىردى: “خالقتى بارىنەن جوعارى قويۇ ۇستانمىن بىرىك ساقتاپ، وسىزاماندىندىرۇ بەتالسىنىدا حالقتىق سىياتتى جۇزەگە اسىرا الامىز؟” سىندى ئىسرسىپىرا وسىزاماندىندىرۇ سۇقارتىرنا دوپ كەلگەندە، دۇنيە جۇزىنە جانە دە سىنىمدى تۇردە جاۋاپ قايتىردى: “خالقتى بارىنەن جوعارى قويۇ ۇستانمىن بىرىك ساقتاپ، وسىزاماندىندىرۇ بەتالسىنىدا حالقتىق سىياتتى جۇزەگە اسىرا الامىز؟” سىندى ئىسرسىپىرا وسىزاماندىندىرۇ سۇقارتىرنا دوپ كەلگەندە، دۇنيە جۇزىنە جانە دە سىنىمىن ۇستانىپ، ئوزى قوجايىن بولۇ پرىنسىپىسن ۇستانىپ، وسىزاماندىندىرۇ جولىنىڭ اۋان تۇرلىلىگى جونىندە نەدەنىس جاساۋىمىز كەرەك”، “دەرەبەس، وزىنە -

ئوزى قوجايىن بولۇ پرىنسىپىسن ۇستانىپ، وسىزاماندىندىرۇ جولىنىڭ اۋان تۇرلىلىگى جونىندە نەدەنىس جاساۋىمىز كەرەك”، “تۇراشلىدىقتان اينىماي جاڭالىق اشۇ ئانىمىن ورناتىپ، وسىزاماندانۇ ئۇردىسىنىڭ باياندىلىمەن ساقتاۋىمىز كەرەك”، “ئوزىن الۋەتتەندىرۇمەن بىرگە باسقالاردى دا وركەندەتۇ رۇخىن اسقاقاتىتاپ، وسىزاماندىندىرۇ جەتىستىگىنىڭ جالىپعا بىردەي بولۇ سىپاتىن كۇشەيتۇمىز كەرەك”، “قايرىاتانانا العا ۇمتىلىۇ بەينەسىن ساقتاپ، وسىزاماندىندىرۇعا باسشلىق ەتۇدىڭ دابىەكتىلىگىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۇمىز كەرەك“.

اناعۇرلىم كوپ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەر جۇڭگوغا بەت السپ، جۇڭگومەن قاۋىشىپ، دامۇ تاجىرىبەسىن قاپبىلداپ، باسقارۇ ويىنان شابت لدى، دامۇدى ساقتايتىن ۇقىق - مۇددەگە، بىرگە گۇلدەنىپ - كوركەيۇدەن يىگىلكتەنەتەن ورابعا يە بولدى. برازىليانىڭ زۇڭتۇڭى لۇ ئالا ناۋقاسى تولق جازىلماي تۇرىپ سوناۋ الستان جۇڭگوغا كەلدى. ول ئوروعا شى جېنىيڭگە بىلاي دەدى: مەن كولەمدى ۋاكىلدەر ۇيرەمەسىن باستاپ جۇڭگوغا 3 - رەت مەملەكەتتىك ساپارمەن كەلگەنىمدى اسا ۇلكەن مەرەيى تۇتامىن جانە ماقتانىش سەىزنەمەن، برازىليىبا مەن جۇڭگونىڭ سەلبەستىكتى تەرەڭدەتۇنىنىڭ، كەڭەيتۇنىنىڭ برازىليانىنىڭ “قايتالاي ونەر كاسىپتەندىرۇ” اياق السىنا ئىيمىدى بولاتىدىمىعا سەنەمەن. وزبەكىستاننىڭ زۇڭتۇڭى مىرزىويەۋ جۇڭگوغا ساپارىن باستاردان بۇرىن ئىسر رەتكى اېرىقىشا ئماچلىسى اشىپ، جۇڭگو تاجىرىبەسىنەن ونەگە السپ، بۇكىل ەلدەگى ارۋى وبلىستىڭ ئىسر رايونىندا كەدەيلىكتەن قۇتىلدىرۇ جوسپارىن اتقارۇعا بەكىدى. جۇڭگودا ساپاردا بولغان كەزىندە، جۇڭگو مەن وزبەكىستان ەكى ەل ۇكەمتى اراسىندا سەلبەستىك كومىتەتى جۇلگەسى شىشىندە كەدەيلىكتى ازىپتۇ سەلبەستىك بولمىشە كومىتەتەن كوبەيتىپ قۇرىپ، جۇڭگو تاجىرىبەسىن ورتا ازىانىڭ بايتاق دالاسىندا تىپانقاتندىرۇعا بەكىدى.

بىرگە دامۇدى جۇزەگە اسىراتىن جولداستار، ارۋى الەمدىك باسقارۇ رەفورماسىنداعى ساپارلاستار. 2023 - جىلى جىل باسىنان بەرى ەكى باس شتاپتىڭ جۇڭگوغا ورنالاسۇى، وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ نىنتىمامەن، سەلبەستىگى نىعايتۇعا كۇش ۇستەيتىن كوپ جاقىتى تۇغىردىڭ مۇشەلەرىن كەڭەيتۇ ئۇردىسى جۇرتنىڭ نازارىن اېرىقىشا اۋداردى. ئىبرى، شاڭخاي سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ تىاياۋدا وتكىزگەن شاڭخاي سەلبەستىك ۇيىمى باسشىلار ماچلىسىندە يران 9- مۇشە

ەل بولدى، بەلۇرسىيانىىڭ بولاشاقتا رەسىمى مۇشەلىككە قاپبىلدانۇننان ۇمىت بار. ئىبرى، جاڭا وركەندەتۇ بانكەسى، ئوروعا شى جېنىيڭنىڭ تىكلەلي كوڭىل بولۇنىدە جانە ىلگەرلەتۇنىدە برىكىس سەلبەستىگىنىڭ باستاماشى نىسانى رەتەندە اناعۇرلىم كوپ ەلدەرگە كۇشى باۋراۋ ونمىدىلىگىن تۇدىردى. بىيل 6- ايدا گونىدۇراس زۇڭتۇڭى كاسترو تۇڭغىش رەت جۇڭگوغا ساپارلاي كەلپ، كەلگەن كۇنىنىڭ ەرتەسى جاڭا وركەندەتۇ بانكەسىنىڭ باس شتابىنا بارىپ، مۇشە بولۇ ئوتىنىشىن ورتاعا قويدى. بانگلادەش، كەپتە، يران، ارگەنتىنيا، ساۋد ارابىاسى، اراب بىرىككەن امىرلىگى، نىگەرىيا، ەفىوفيا... برىكىس ەلدەرى سەلبەستىك مەخايىز مەنە مۇشە بولۇدان ۇمىت كۇتكەن ەلدەردىڭ سانى بارغان ساپىن ۇزدىكىسىز كوبەيدى.

“الەمنىڭ قوزغاۋشى كۇش سەنتىرى باتىستان شىعسىقا قاراي تەز قارىقنمەن بۇرىلىس جاسادى، ال، جۇڭگو وسى مايدان قوزغالسىتىڭ سەنتىرىندە تۇر”. برازىليالىا ەلم اياسى يىتتەرەنت تورابى وسىلاي دەپ شولۇ خابارلادى. تارىختىڭ ادامدى باۋرايتىن جەرى ونىڭ ەجەلدەن قاتىپ - سەمگەن ئىسر قالىپتا تۇرمايتىندىعى. جاڭا داۋىردە جۇڭگو قالىڭ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەرەمەن بىرگە كوپ ۇيەكتەنگەن دۇنيە ئىجۇزىنىڭ وركەنيەت العا باسۇنىنىڭ تىڭ تاراۋىن بىرگە جازادى.

(4)

“جۇڭگو جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندىندىرۇ ارقىلى جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇىن جاپپاي ىلگەرىلەتۇگە كۇش سالادى، ئىز مەملەكەت قۇددەتتەنسە، ئوموزسىز، زورەكەر بولاتىن كونه سۇردەكپەن استە جۇرمەيىمىز، قايتا باسقا ەلدەرەمەن بىرگە ورتاق دامۇدى جۇزەگە اسىرىپ، ادامزاتنىڭ تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغاسىن قۇرۇدى ىلگەرىلەتەمىز“. مىنە بۇل، جۇڭگونىڭ ۇادەسى، ونان دا ماڭغزدىسى، جۇڭگونىڭ ارەكەتى. جەتپ العاندار بار، جولدا كەلە جاتقاندار بار، انتانغالى تۇرغاندار بار، “ئىجۇر، جۇڭگوغا بارايىق” دەگەن ئىسوز جاڭا ۇقىمىعا اينالدى. بر كەس - تىركەس شىعسىقا اعىلغانداردان شەتەلدىڭ ساياسى قايراتكەرلەرى، شەئەل كاسپورىندارىنىڭ جوعارى دارەجەلى باسقارۇشلارى دا بار؛ تاۋ - سۇى تۇتاتىقان دوس كورشىلەر بار، تاۋ - سۇدى السىنىباغان كونه كوز دوستار، جاڭا تانىستار دا بار. كەيىسر وقىمىستىلار؛ بۇكىنگى دۇنيە جۇزىندە، باستىنماعى جانە “ئومىر شاردىڭ وڭتۇستىك جاعىندىغى” با